

Studieplan 2013/2014

RLE 2 (GLU 5-10)

Studiepoeng: 30

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er et deltidsstudium som består av to emner, hver på 15 studiepoeng. Studiet går over 2 semester.

Innledning

Religion, livssyn og etikk 2 (RLE 2) er et studium som gir bredde og utdyping av utvalgte temaer innen religion, filosofi, idéhistorie, livssyn, etikk og fagdidaktikk. I forhold til RLE 1 vil fokus rettes mot nye og supplerende temaer innen fagdisiplinene.

Det er et mål at studentene skal være faglig oppdatert og trygge i sin pedagogiske behandling av religions- og livssynsmangfoldet som omgir barn og ungdom i vår tid. En vil arbeide med kristendommen i verden i dag ved hjelp av tekststudium og ved en innføring i ulike tros- og kirkesamfunn. Islam behandles gjennom å belyse tendenser og utviklingsrekk som er typiske for nyere tid. I tillegg drøftes spørsmål om religion og samfunn på verdens mest folkerike kontinent, Asia, med vekt på Kina. Alternativ religiøsitet som utfordrer barn og ungdom blir også trukket inn i studiet. Behandlingen av modernitetens filosofi kombineres med en oversikt over norsk livssynsdebatt fra 1870-årene til i dag, samt over nyere moralfilosofiske problemer.

Sammenlignende innfallsvinkler vil benyttes i religions- og livssynsstudiet, og en vil arbeide med perspektivmangfold, kilder og kildekritikk. Arbeidet med faget skal være forskningsbasert og vil gi studentene innsikt i bruk av vitenskapelige forskningsmetoder.

Faget skal stimulere til selvstendig fagdidaktisk refleksjon og praksis, med utgangspunkt i et bredt europeisk perspektiv på religions- og livssynsdidaktikk. Det vil være særlig vekt på elevs utforskende og kreative muligheter, gjennom arbeid med estetiske uttrykks- og formidlingsformer. Den fagdidaktiske vinklingen sikter inn mot arbeid blant eldre barn og ungdom, med vekt på 5.-10. trinn i grunnskolen.

I tillegg til å fremme grundig faglig og fagdidaktisk arbeid, vil studiet bidra til å skape reflekterte og engasjerte RLE-lærere, med god forståelse for læreroppdragets utfordringer og for den aktuelle elevgruppens behov. Ved siden av å dyktiggjøre for RLE-undervisning av høy kvalitet, vil RLE 2 bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Læringsutbytte

Se nærmere beskrivelse i emneplanene.

Målgruppe

Lærere som ønsker økt kompetanse i å undervise i RLE for 5.-10. trinn i grunnskolen.

Kompetanse

Studiet gir økt kompetanse til å undervise i RLE på 5.-10. trinn i grunnskolen.

Opptakskrav

Fullført 3 årig lærerutdanning og RLE 1.

Undervisnings- og læringsformer

Se nærmere beskrivelse i emneplanene.

Vurderingsformer

Se nærmere beskrivelse i emneplanene.

Internasjonalisering

Studiet har et internasjonalt perspektiv i kraft av faglig innhold.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Se nærmere beskrivelse i emneplanene.

Studiet er ordinært en del av grunnskolelærerutdanningen hvor praksis er en integrert del av studiet. Studentene på videreutdanning vil imidlertid ikke ha praksis som en del av dette studiet.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1

- [RLE 2, emne 3: Modernitet, konfesjonskunnskap og religionsdidaktikk](#)

15 studiepoeng Høst

- [RLE 2, emne 4: Religion, samfunn og estetikk](#)

15 studiepoeng Vår

Emneoversikt

2RLE5101-3 RLE 2, emne 3: Modernitet, konfesjonskunnskap og religionsdidaktikk

Emnekode: 2RLE5101-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk 2 (RLE 2) er et studium som gir bredde og utdyping av utvalgte temaer innen religion, filosofi, idéhistorie, livssyn, etikk og fagdidaktikk. I forhold til RLE 1 vil fokus rettes mot nye og supplerende temaer innen fagdisiplinene.

Det er et mål at studentene skal være faglig oppdatert og trygge i sin pedagogiske behandling av religions- og livssynsmangfoldet som omgir barn og ungdom i vår tid. En vil arbeide med kristendommen i verden i dag ved hjelp av tekststudium og ved en innføring i ulike tros- og kirkesamfunn. Islam behandles gjennom å belyse tendenser og utviklingsrekk som er typiske for nyere tid. I tillegg drøftes spørsmål om religion og samfunn på verdens mest folkerike kontinent, Asia, med vekt på Kina. Alternativ religiøsitet som utfordrer barn og ungdom blir også trukket inn i studiet. Behandlingen av modernitetens filosofi kombineres med en oversikt over norsk livssynsdebatt fra 1870-årene til i dag, samt over nyere moralfilosofiske problemer.

Sammenlignende innfallsvinkler vil benyttes i religions- og livssynsstudiet, og en vil arbeide med perspektivmangfold, kilder og kildekritikk. Arbeidet med faget skal være forskningsbasert og vil gi studentene innsikt i bruk av vitenskapelige forskningsmetoder.

Faget skal stimulere til selvstendig fagdidaktisk refleksjon og praksis, med utgangspunkt i et bredt europeisk perspektiv på religions- og livssynsdidaktikk. Det vil være særlig vekt på elevers utforskende og kreative muligheter, gjennom arbeid med estetiske uttrykks- og formidlingsformer. Den fagdidaktiske vinklingen sikter inn mot arbeid blant eldre barn og ungdom, med vekt på 5.-10. trinn i grunnskolen.

I tillegg til å fremme grundig faglig og fagdidaktisk arbeid, vil studiet bidra til å skape reflekterte og engasjerte RLE-lærere, med god forståelse for læreroppdragets utfordringer og for den aktuelle elevgruppens behov. Ved siden av å dyktiggjøre for RLE-undervisning av høy kvalitet, vil RLE 2 bidra

til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om viktige trus - og livstolkingar i religionane, anna religiøst mangfald i historisk og aktuelt perspektiv, med vekt på europeiske og meir globale forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar med viktige forteljingar i religionane, deira litterære uttrykk og sjangrar, verknadshistorie, hermeneutikk og historisk-vitskaplege perspektiv på tekstane
- har kunnskap om samisk religionshistorie
- har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og praksisar
- har kunnskap om sekulære livstolkingar med vekt på ideologiar
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken
- har kunnskap om religiøse, humanistiske og naturalistiske verdiperspektiv i møte med aktuelle utfordringar som spørsmål om liv og død, kjønn og likestilling, seksualitet, økonomi, miljø og ressursbruk, rusmiddel og rusmisbruk
- har kunnskap om FN's internasjonale konvensjonar om menneskerettane og ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk i sjølvstendige statar, samt aktuell diskusjon om menneskerettsomgrepet
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie med særleg vekt på tida etter 1997 og ulike løysingar på religions- og filosofiundervisninga i andre land
- har kunnskap om eit breitt utval av mogelege arbeidsmåtar i faget og tilsvarende vurderingsformer

FERDIGHEITER

- kan bruke eit breitt utval av varierte arbeidsmåtar med vekt på utforskande samtalar
- kan vurdere lærebøker og andre læremiddel i faget, òg i eiga undervisning
- kan lage lokale læreplanar i RLE
- kan reflektere over eiga utvikling i yrkesutøvinga som RLE-lærer
- kan integrere dei grunnleggjande ferdigheitene i RLE-undervisninga: kunne uttrykkje seg munnleg og skriftleg, lese ulike typar tekstar og rekne
- kan tolke korleis tekstar, kunst og arkitektur uttrykkjer mening i RLE-emna, gjennom sjangrar, symbol, metaforar og andre verkemiddel
- kunne bruke digitale verktøy med særleg blick for kjeldekritikk i høve til søk etter informasjon og etiske spørsmål om nettetikette og personvern
- kan bruke prinsippa for erfaringsbasert forskning i eiga verksemd som RLE-lærer

GENERELL KOMPETANSE

- kan gjere greie for ulike konsekvensar av verdigrunnlaget for skolen
- kan sjå ungdomskultur og samfunn elles i samanheng med religionar og livssyn

Innhold

A. Modernitetens filosofi

- Ulike syn på forholdet mellom filosofi, religion og etikk i moderniteten
- Politisk filosofi hos utvalgte tenkere i renessansen, som Machiavelli og Hobbes
- Kunnskapssyn og etikk hos utvalgte tenkere i opplysningen, som Hume og Kant
- Virkelighetsoppfatning, menneskesyn og etikk hos utvalgte tenkere i nyere vestlig filosofi, som Kierkegaard, Nietzsche, Darwin og Freud.
- Fagdidaktisk arbeid med modernitetens filosofi på 5.-10. trinn

B. Etikk og livssyn i moderniteten

- Nyere moralfilosofisk debatt, med vekt på diskursetikk, dydsetikk og nærhetsetikk
- Moralsk identitet og personlige forutsetninger for yrkesetikk
- Etikkdidaktiske utfordringer i skolen
- Norsk livssynsdebatt fra 'det moderne gjennombrudd' til i dag
- Fagdidaktisk arbeid med etikk og livssyn i moderniteten på 5.-10. trinn

C. Konfesjonskunnskap

- Enhet og mangfold i kristendommen
- Den ortodokse kirke og den romersk-katolske kirke
- Den evangelisk-lutherske kirke
- Frikirkelige bevegelser i Norge
- Fagdidaktisk arbeid med konfesjonskunnskap på 5.-10. trinn

D. Religionsdidaktikk i europeisk kontekst

- Religions- og livssynsundervisning i et utvalg europeiske land
- Elevtekster og -tegninger som kunnskapsbase for lærere

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen gis i form av oversiktsforelesninger med grunnleggende innføring i de ulike

Høgskolen i Hedmark

fagemnene. Emner som krever særlig forklaring og utdyping vektlegges. Samtale, diskusjon og aktiv deltakelse er viktige undervisningsformer i grunnskolen, og vil derfor også stå sentralt i studiet. Fagdidaktikk er en egen fagdisiplin, men vil samtidig være en viktig del av alle andre fagemner. Detaljerte semesterplaner viser hvilke temaer som til enhver tid er aktuelle.

Det er bare deler av pensum som dekkes av undervisningen. Derfor vil selvstudium stå sentralt for å tilegne seg et godt grep på faget. Det oppfordres også til bruk av kollokviegrupper. Fortrolighet med kritisk innhenting av kunnskap og informasjon via bibliotek, elektroniske medier og andre medier styrker det faglige arbeidet, og bidrar til at aktualitetsperspektivet holdes levende. Det gjøres bruk av dataprogrammet Fronter til nettbasert informasjon, kommunikasjon og oppgaveløsning. Også som hjelpemiddel i presentasjons- og formidlingssammenheng vil datateknologi benyttes.

Obligatorisk på RLE 104 er presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer knyttet til undervisning for 5.-10. trinn. Obligatorisk er også en ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar. På RLE 105 er en skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider obligatorisk. Oppgaven skal vurderes til godkjent/ikke godkjent. For begge emner gjelder obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplaner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer, knyttet til undervisning for 5.-10. trinn
- Ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar
- Obligatorisk frammøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Seks timers individuell skriftlig eksamen

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE5101-4 RLE 2, emne 4: Religion, samfunn og estetikk

Emnekode: 2RLE5101-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk 2 (RLE 2) er et studium som gir bredde og utdyping av utvalgte temaer innen religion, filosofi, idéhistorie, livssyn, etikk og fagdidaktikk. I forhold til RLE 1 vil fokus rettes mot nye og supplerende temaer innen fagdisiplinene.

Det er et mål at studentene skal være faglig oppdatert og trygge i sin pedagogiske behandling av religions- og livssynsmangfoldet som omgir barn og ungdom i vår tid. En vil arbeide med kristendommen i verden i dag ved hjelp av tekststudium og ved en innføring i ulike tros- og kirkesamfunn. Islam behandles gjennom å belyse tendenser og utviklingsrekk som er typiske for nyere tid. I tillegg drøftes spørsmål om religion og samfunn på verdens mest folkerike kontinent, Asia, med vekt på Kina. Alternativ religiøsitet som utfordrer barn og ungdom blir også trukket inn i studiet. Behandlingen av modernitetens filosofi kombineres med en oversikt over norsk livssynsdebatt fra 1870-årene til i dag, samt over nyere moralfilosofiske problemer.

Sammenlignende innfallsvinkler vil benyttes i religions- og livssynsstudiet, og en vil arbeide med perspektivmangfold, kilder og kildekritikk. Arbeidet med faget skal være forskningsbasert og vil gi studentene innsikt i bruk av vitenskapelige forskningsmetoder.

Faget skal stimulere til selvstendig fagdidaktisk refleksjon og praksis, med utgangspunkt i et bredt europeisk perspektiv på religions- og livssynsdidaktikk. Det vil være særlig vekt på elevs utforskende og kreative muligheter, gjennom arbeid med estetiske uttrykks- og formidlingsformer. Den fagdidaktiske vinklingen sikter inn mot arbeid blant eldre barn og ungdom, med vekt på 5.-10. trinn i grunnskolen.

I tillegg til å fremme grundig faglig og fagdidaktisk arbeid, vil studiet bidra til å skape reflekterte og engasjerte RLE-lærere, med god forståelse for læreroppdragets utfordringer og for den aktuelle elevgruppens behov. Ved siden av å dyktiggjøre for RLE-undervisning av høy kvalitet, vil RLE 2 bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

Høgskolen i Hedmark

- har kunnskap om viktige trus - og livstolkingar i religionane, anna religiøst mangfald i historisk og aktuelt perspektiv, med vekt på europeiske og meir globale forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar med viktige forteljingar i religionane, deira litterære uttrykk og sjangrar, verknadshistorie, hermeneutikk og historisk-vitskaplege perspektiv på tekstane
- har kunnskap om samisk religionshistorie
- har kunnskap om samanlikningar mellom religiøse tradisjonar og praksisar
- har kunnskap om sekulære livstolkingar med vekt på ideologiar
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken
- har kunnskap om religiøse, humanistiske og naturalistiske verdiperspektiv i møte med aktuelle utfordringar som spørsmål om liv og død, kjønn og likestilling, seksualitet, økonomi, miljø og ressursbruk, rusmiddel og rusmisbruk
- har kunnskap om FNs internasjonale konvensjonar om menneskerettane og ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk i sjølvstendige statar, samt aktuell diskusjon om menneskerettsomgrepet
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie med særleg vekt på tida etter 1997 og ulike løysingar på religions- og filosofiundervisninga i andre land
- har kunnskap om eit breitt utval av moglege arbeidsmåtar i faget og tilsvarende vurderingsformer

FERDIGHEITER

- kan bruke eit breitt utval av varierte arbeidsmåtar med vekt på utforskande samtalar
- kan vurdere lærebøker og andre læremiddel i faget, òg i eiga undervisning
- kan lage lokale læreplanar i RLE
- kan reflektere over eiga utvikling i yrkesutøvinga som RLE-lærer
- kan integrere dei grunnleggande ferdigheitene i RLE-undervisninga: kunne uttrykkje seg munnleg og skriftleg, lese ulike typar tekstar og rekne
- kan tolke korleis tekstar, kunst og arkitektur uttrykkjer meining i RLE-emna, gjennom sjangrar, symbol, metaforar og andre verkemiddel
- kunne bruke digitale verktøy med særleg blick for kjeldekritikk i høve til søk etter informasjon og etiske spørsmål om nettetikette og personvern
- kan bruke prinsippa for erfaringsbasert forskning i eiga verksemd som RLE-lærer

GENERELL KOMPETANSE

- kan gjere greie for ulike konsekvensar av verdigrunnlaget for skolen
- kan sjå ungdomskultur og samfunn elles i samanheng med religionar og livssyn

Innhold

A. Bibeltekster og bibelteologi

- Bibelen som helhet og ulike sjangere i bibellitteraturen
- Hovedlinjer i Det gamle testamente: sentrale temaer og forestillinger, med vekt på tekstbruk

- Hovedtanker i Johannesevangeliet, med tolkning av utvalgte tekster
- Apostelen Paulus og hovedtemaer i Romerbrevet
- Fagdidaktisk arbeid med bibeltekster og bibelteologi på 5.-10. trinn

B. Islam i vår tid

- Islams bakgrunn i Saudi-Arabia, tradisjon og mangfold
- Moderat islam og islamisme
- Islam i europeisk kontekst
- Nettbaserte presentasjoner av islamsk mangfold i vår tid
- Fagdidaktisk arbeid med islam i vår tid på 5.-10. trinn

C. Religion og samfunn i Kina

- Kinesiske hovedtradisjoner i religionshistorien: taoisme og konfutsianisme
- Buddhisme, jødedom, kristendom og islam i Kina
- Religioners vilkår og stilling i dagens Kina
- Fagdidaktisk arbeid med religion og samfunn i Kina på 5.-10. trinn

D. Religiøs alternativkultur

- Nyreligiøse retninger og tendenser i Norge
- Ungdom og religiøs alternativkultur
- Hovedtrekk ved tradisjonell samisk religion
- Fagdidaktisk arbeid med religiøs alternativkultur på 5.-10. trinn

E. Estetiske perspektiver i religionene

- Kunstens plass og rolle i utvalgte religioner
- Visuelle uttrykksformer, symboler og motiver i kristendom, islam og buddhisme
- Bildeforbud i jødedom og islam

Fagdidaktisk arbeid med kunst i religionene på 5.-10. trinn

Organisering og arbeidsformer

Høgskolen i Hedmark

Undervisningen gis i form av oversiktsforelesninger med grunnleggende innføring i de ulike fagemnene. Emner som krever særlig forklaring og utdyping vektlegges. Samtale, diskusjon og aktiv deltakelse er viktige undervisningsformer i grunnskolen, og vil derfor også stå sentralt i studiet. Fagdidaktikk er en egen fagdisiplin, men vil samtidig være en viktig del av alle andre fagemner. Detaljerte semesterplaner viser hvilke temaer som til enhver tid er aktuelle.

Det er bare deler av pensum som dekkes av undervisningen. Derfor vil selvstudium stå sentralt for å tilegne seg et godt grep på faget. Det oppfordres også til bruk av kollokviegrupper. Fortrolighet med kritisk innhenting av kunnskap og informasjon via bibliotek, elektroniske medier og andre medier styrker det faglige arbeidet, og bidrar til at aktualitetsperspektivet holdes levende. Det gjøres bruk av dataprogrammet Fronter til nettbasert informasjon, kommunikasjon og oppgaveløsning. Også som hjelpemiddel i presentasjons- og formidlingssammenheng vil datateknologi benyttes.

Obligatorisk på RLE 104 er presentasjon av og deltakelse i fagdidaktiske drøftinger i seminarer knyttet til undervisning for 5.-10. trinn. Obligatorisk er også en ekskursjon til kristne kirkesamfunn i Hamar. På RLE 105 er en skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider obligatorisk. Oppgaven skal vurderes til godkjent/ikke godkjent. For begge emner gjelder obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplaner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Internasjonalt semester

Det vil bli gjort nødvendige tilpassinger i fagplanen for studenter som har internasjonalt opphold ved en av høgskolens samarbeidspartnere i utlandet i vårsemesteret. Studentene vil kunne få individuelt tilpassede arbeidskrav og tilrettelagt muntlig eksamen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Godkjent skriftlig individuell faglig/fagdidaktisk oppgave på 4-5 sider.
- Obligatorisk frammøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap